2022 SCR 18 85-99

നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം ഭാരതസർക്കാർ സ്ഥാപനമായ എ.ഐ.സി.ടി.ഇ. യുടെ "അനുവാദിനി" എന്ന നിർമിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവ്വഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

2022 SCR 18 85-99

പുഷ്പലത

v

വിജയ് കുമാർ (മരണപ്പെട്ടുപോയി)

നിയമാനുസൃത അവകാശികൾ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു

(2022 ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 4078)

സെപ്റ്റംബർ 05, 2022

[ജസ്റ്റിസ് ഉദയ് ഉമേഷ് ലളിത് , ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് ,ജസ്റ്റിസ് എസ്സ് രവീന്ദ്ര ഭട്ട് ,ജസ്റ്റിസ് സുധാൻഷു ധുലിയ]

ബിനാമി ട്രാൻസാക്ഷൻ (തടയൽ) ആക്ട് , 1988 – വകുപ്പ് 4(3)(എ) അസ്സൽ ഒന്നാം വാദി –എച്ച്ഡ് യു എഫ് ലെ കർത്ത പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത ആൺമക്കളുടെ പേരിൽ വസ്തുക്കൾ വാങ്ങി (ഒന്നും രണ്ടും പ്രതികൾ) – ആദ്യ വസ്തു – ഒന്നാം പ്രതിയുടെ പേരിൽ വാങ്ങിയ അന്യായവസ്തു പിന്നീട് അയാൾ വിൽക്കുകയുണ്ടായി – തീറാധാരം റദ്ദാക്കുന്നതിനും അവകാശം നിർണയിക്കുന്നതിനുമായി അസ്സൽ ഒന്നാം വാദി തന്റെ പേരിലും ഭാര്യയുടെ പേരിലും (പിന്നീട് മരണപ്പെട്ട) രണ്ടു പുത്രിമാരുടെ പേരിലും , തന്റെ രണ്ടു പുത്രന്മാർക്കും (ഒന്നും രണ്ടും പ്രതികൾ) വസ്തു വാങ്ങിയവർക്കുമെതിരായി വ്യവഹാരം ഫയൽ ചെയ്തു , – തങ്ങളും ഒന്നും രണ്ടും പ്രതികളും എച്ച്ഡ് യു എഫ് ലെ അംഗങ്ങളായിരുന്നുവെന്നും അന്യായവസ്തു വ്യയനം ചെയ്യുവാൻ ക്ഷമതയില്ലാത്ത ബിനാമി ഉടമയാണു ഒന്നാം പ്രതിയെന്നും വാദികൾ സമർത്ഥിച്ചു – വ്യവഹാരം തള്ളി – അപ്പീലിന്മേൽ , വിധിച്ചത് : ഒരു സ്വത്ത് ബെനാമിയാണെന്നും യഥാർത്ഥ ഉടമയ്ക്ക് വേണ്ടി വകുപ്പ് 4(3) പ്രകാരമുള്ള

2022 SCR 18 85-99

ഒഴിവാക്കപ്പെട്ട കേസുകളിൽ നാമമാത്രമായി കൈവശം വെച്ചിരിക്കുകയാണെന്നും ആരോപിക്കുന്നയാൾക്ക് ആ വസ്തുത തെളിയിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാഥമിക ബാധ്യതയുണ്ട്. – അത്തരം തെളിയിക്കൽ തെളിവുമൂലമോ അല്ലെങ്കിൽ സാഹചര്യങ്ങൾ മൂലമോ ആകാവുന്നതാണ് – ഈ കേസിൽ വസ്തുക്കൾ വാങ്ങിയിട്ടുള്ളത് തന്റെ പണം കൊണ്ടാണെന്നും പുത്രന്മാർ സ്വന്തമായി വരുമാനസ്രോതസില്ലാത്ത പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തവരായിരുന്നെന്നും വാദി തെളിയിക്കുകയുണ്ടായി – വസ്തുവകകൾ ഒന്നാം വാദിയുടേതാണെന്ന നിലപാടാണ് നടപടിക്രമങ്ങളിലുടനീളം രണ്ടാം പ്രതി സ്വീകരിച്ചത് , അതായത് വ്യവഹാരത്തിലെ വാദമുഖങ്ങൾ അദ്ദേഹം സമ്മതിക്കുകയുണ്ടായി – വാടകക്കാർ തനിക്കാണു വാടക നൽകിയതെന്നുള്ള അനുകൂല തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കിക്കൊണ്ട് വസ്തുവിന്റെ കൈവശം തനിക്കാണെന്നു തെളിയിക്കുവാൻ വാദിക്കു സാധിച്ചു – ഈ സാഹചര്യങ്ങളിൽ , 1988 ലെ ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 4(3) പ്രകാരമുള്ള ബിനാമി ഉടമസ്ഥത സ്ഥാപിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ ബിനാപാണി കേസിലെയും വലിയമ്മാൾ കേസിലെയും വിധിന്യായത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം വാദി തെളിയിച്ചു – രേഖപ്പെടുത്തിയ തെളിവുകൾ പ്രകാരം നോക്കുമ്പോൾ വിചാരണക്കോടതിയും ഒന്നാം അപ്പീൽ കോടതിയും എത്തിയ നിഗമനങ്ങൾ സ്പഷ്ടമായും തെറ്റാണ് – ശരിയായ നിയമ തത്വം ശ്രദ്ധിക്കുന്നതിൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് പിഴവുപറ്റി – വ്യവഹാരം പൂർണമായും വിധിയായിരിക്കുന്നു.

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന – അനുഛേദം 136 – അധികാരപരിധിയുടെ വിവേചനസ്വഭാവം – ഏകീകൃത കണ്ടെത്തലുകളിലെ ഇടപെടൽ – വിധി : കോടതി സമാന കണ്ടെത്തലുകളിൽ സാധാരണയായി ഇടപെടില്ല എന്നത്

ശരിയാണ്; എന്നിരുന്നാലും, ആർട്ടിക്കിൾ 136 പ്രകാരമുള്ള അധികാരം വളരെ വിശാലമാണ്, അസാധാരണമായ കേസുകളിൽ ഇടപെടൽ ആവശ്യമാണ്.

മർസെൽ മാർട്ടീസ് v. എം .പ്രിൻറർ **(2012) 5 SCC 342,** കളക്ടർ സിംഗ് v.എൽ എം എൽ ലിമിറ്റഡ് **(2015) 2 SCC 410: [2014] 13 SCR 735,** നിസാം v. രാജസ്ഥാൻ സംസ്ഥാനം **(2016) 1 SCC 550 : [2015] 10 SCR 786** ബിനാപാണി പോൾ v. പ്രതിമ ഘോഷ് **(2007) 6 SCC 100 : [2007] 5 SCR 264 ,** വള്ളിയമ്മാൾ v. സുബ്രമണ്യവും **[2004]** സപ്ളി 1 SCR 966– ആശ്രയിച്ചു .

ആശ്രയിച്ച കേസ് നിയമങ്ങൾ

[2004] സപ്ളി 1 SCR 966	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 10
[2007] 5 SCR 264	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 21
[2012] 5 SCC 342	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 22
[2014] 13 SCR 735	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 27
[2015] 10 SCR 786	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 28

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരപരിധി : സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 2022 ലെ 4078.

ജബൽപൂരിലെ മധ്യപ്രദേശ് ഹൈക്കോടതിയുടെ എസ്സ് എ നമ്പർ 1738/2005 ലെ വിധിയിൽനിന്നും ഉത്തരവിൽനിന്നുമുള്ള അപ്പീൽ.

അനുപം ലാൽ ദാസ് , സീനിയർ അഡ്വക്കേറ്റ് , കുനാൽ വർമ്മ , ആശ്വിൻ കുമാർ നായർ , അപ്പീൽവാദിക്കുവേണ്ടിയുള്ള അഭിഭാഷകർ.

2022 SCR 18 85-99

ഡി . കെ . താക്കൂർ , അഭിഷേക് കുമാർ , മിസ് . ദീക്ഷ സാഗി , റാം ലാൽ റോയ് , കെ . കൃഷ്ണ കുമാർ , മിസ് . യുഗാന്തര പവാർ ധാ , വരീന്ദർ കുമാർ ശർമ്മ , എതിർകക്ഷികളുടെ അഭിഭാഷകർ.

വിധി പ്രസ്താവിച്ചത് ജസ്റ്റിസ് രവീന്ദ്ര ഭട്ട്.

1. കക്ഷികളുടെ സമ്മതത്തോടെ, ഈ വിഷയം ഒടുവിൽ കേൾക്കുന്നു. ഹർജിക്കാരുടെ രണ്ടാമത്തെ അപ്പീൽ[1] തള്ളിക്കൊണ്ടും വിചാരണ കോടതി[2] പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവും വിധിയും ശരിവച്ചുകൊണ്ടുമുള്ള ജബൽപൂരിലെ മധ്യപ്രദേശ് ഹൈക്കോടതിയുടെ വിധിയെയാണ് ഇപ്പോഴത്തെ അപ്പീലിൽ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നത്.

വസ്തുതകളും തർക്കങ്ങളും:

2. അസ്സൽ ഒന്നാം വാദിയായ ലക്ഷ്മി പ്രസാദ്, ഒരു ഹിന്ദു അവിഭക്ത കുടുംബത്തിലെ (HUF) കർത്തയായിരുന്നു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ ജാനകി ഭായ് (രണ്ടാമത്തെ വാദി), രണ്ട് പെൺമക്കൾ – സരിത, പുഷ്പലത (രണ്ടാമത്തെയും മൂന്നാമത്തെയും വാദി), രണ്ട് ആൺമക്കൾ – വിജയ് കുമാർ, രാജേന്ദ്ര കുമാർ (ആദ്യത്തെ രണ്ട് പ്രതികൾ). കക്ഷികളെ ഇനി പേര് വിളിച്ചോ 'വാദികൾ' എന്നും 'പ്രതികൾ' എന്നും സംബോധനചെയ്തോ പരാമർശിക്കപ്പെടും.

3. 15.02.1960 ലെ കരാർ പ്രകാരം (ഇനി മുതൽ "ആദ്യ സ്വത്ത്") ഖസ്ര നമ്പർ 44/2 (ബന്ദോബസ്ത് നമ്പർ 102, ലാലിപൂർ വാർഡിലെ പട്വാരി ഹൽക്ക നമ്പർ 65) എന്ന സ്ഥലത്ത് 1.6 ഏക്കർ വിസ്തീർണ്ണമുള്ള ഒരു വസ്തു ലക്ഷ്മി പ്രസാദ്

1 ജബൽപൂരിലെ മധ്യപ്രദേശ് ഹൈക്കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച 04.04.2013 ലെ വിധിന്യായം നമ്പർ 1738/2005 ലെ രണ്ടാം അപ്പീൽ.
2 സിവിൽ വ്യവഹാരം നമ്പർ 47 എ /94, 29.09.2004-ൽ മാണ്ട്ല (എംപി)യിലെ ക്ലാസ്-1 ലെ സെക്കൻഡ് സിവിൽ ജഡ്ജി പാസാക്കിയ വിധി.

2022 SCR 18 85-99

വാങ്ങി. ഈ ആദ്യ വസ്തു വിജയ് കുമാറിന്റെ (അതായത്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകനും ഒന്നാം പ്രതിയും) പേരിലാണ് വാങ്ങിയത്. 2332 ചതുരശ്ര അടി വിസ്തീർണ്ണമുള്ള മറ്റൊരു വസ്തു (നസുൽ സ്ട്രീറ്റ് നമ്പർ 22 ബി യിലെ പ്ലോട്ട് നമ്പർ 1/1; ഇനി മുതൽ "രണ്ടാമത്തെ സ്വത്ത്") ലക്ഷ്മി പ്രസാദ് 21/2.05.1966 ന് തന്റെ രണ്ട് ആൺമക്കളായ വിജയ് കുമാറിന്റെയും രാജേന്ദ്ര കുമാറിന്റെയും പേരിൽ വാങ്ങി. ലക്ഷ്മി പ്രസാദ് പിന്നീട് തന്റെ വരുമാനം ഉപയോഗിച്ച് രണ്ട് നില കെട്ടിടം നിർമ്മിച്ചതായി ആരോപിക്കപ്പെട്ടു. അതുപോലെ, ലക്ഷ്മി പ്രസാദ് 18.12.1972-ൽ 150 ചതുരശ്ര അടി വിസ്തീർണ്ണമുള്ള രണ്ട് വസ്തുക്കൾ കൂടി വിജയ് കുമാറിന്റെയും രാജേന്ദ്ര കുമാറിന്റെയും പേരിൽ 25.05.1973-ൽ വാങ്ങി. ലക്ഷ്മി പ്രസാദ് പറയുന്നതനുസരിച്ച്, ഈ വസ്തുക്കൾ അദ്ദേഹം തന്റെ കുട്ടികളുടെ ശരിയായ പരിപാലനത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുമായി വാങ്ങിയതാണ്; അദ്ദേഹം നിർമ്മാണ ബിസിനസിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു.

4. 03.05.1994-ന്, വിജയ് കുമാർ ഖസ്ര നമ്പർ 44/2-ലെ 1.6 ഏക്കർ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് 0.047 ഹെക്ടർ (ആദ്യ സ്വത്ത്) മൂന്നാം പ്രതിക്ക് (ഇനി മുതൽ ഈ വ്യവഹാര വസ്തു (ഇനി മുതൽ "വ്യവഹാര സ്വത്ത്") വിറ്റു. 21.06.1995-ന് 0.019 ഹെക്ടറും 27.08.1996-ന് 0.049 ഹെക്ടറും മൂന്നാം പ്രതിക്ക് അനുകൂലമായി (ഇടക്കാല ഉത്തരവ് ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും) വിറ്റതായി ആരോപിക്കപ്പെടുന്നു.

5. ലക്ഷ്മി പ്രസാദ്, 1996-ൽ മരിച്ച ഭാര്യ, രണ്ട് പെൺമക്കൾ എന്നിവർക്കുവേണ്ടി 30.09.1994-ൽ തന്റെ രണ്ട് ആൺമക്കൾ (ഒന്നും രണ്ടും പ്രതികൾ), സ്വത്ത് വാങ്ങിയവർ (മൂന്നും നാലും പ്രതികൾ) എന്നിവർക്കെതിരെ കേസ് ഫയൽ ചെയ്തു. 03.05.1994-ലെ വിൽപ്പന രേഖ റദ്ദാക്കണമെന്നും അവകാശം സ്ഥാപിച്ചു കിട്ടുന്നതിനായുള്ള നിവൃത്തിയും നൽകണമെന്ന് വാദികൾ വാദിച്ചു. തങ്ങളും ഒന്നും രണ്ടും പ്രതികളും ഒരു എച്ച്‌യുഎഫിലെ അംഗങ്ങളാണെന്നും യഥാർത്ഥ ഒന്നാം പ്രതി (വിജയ് കുമാർ) ഒരു ബിനാമി

ഉടമയാണെന്നും അവർക്ക് സ്യൂട്ട് സ്വത്ത് അന്യാധീനപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ലെന്നും വാദികൾ വാദിച്ചു. വസ്തുവകകൾ ഒന്നാം വാദി – ലക്ഷ്മി പ്രസാദ് പണം നൽകിയതോ വാങ്ങിയതോ ആണെന്നും ആദ്യത്തെ രണ്ട് പ്രതികളായ പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തവർക്ക് വരുമാന സ്രോതസ്സില്ലെന്നും ആരോപിക്കപ്പെട്ടു. 16.02.1995-ൽ രാജേന്ദ്ര കുമാർ രേഖാമൂലമുള്ള പ്രസ്താവന സമർപ്പിച്ചു, വിജയ് കുമാറും മൂന്നാം പ്രതിയും (തുടർന്നുള്ള വാങ്ങുന്നയാൾ) 07.12.1999-ൽ അവരുടെ രേഖാമൂലമുള്ള പ്രസ്താവനകൾ സമർപ്പിച്ചു. അതേസമയം, 1996-ൽ, വിചാരണക്കോടതി പ്രതികൾ സ്യൂട്ട് സ്വത്തുക്കൾ അന്യാധീനപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നിന്നും, പിന്നീട് 2002-ൽ സ്യൂട്ട് സ്വത്തിന്മേൽ നിർമ്മാണം നടത്തുന്നതിൽ നിന്നും വിലക്കിയിരുന്നു.

6. വിചാരണ കോടതി 14 വിഷയങ്ങൾ തീരുമാനത്തിലേക്കായി രൂപപ്പെടുത്തി ; എന്നാൽ പ്രധാനമായി ആദ്യത്തെ വാദി വാങ്ങിയ സ്വത്തുക്കളുടെ ഏക ഉടമയാണോയെന്നും, അതിന്റെ ഫലമായി തർക്ക ഭൂമി വിൽക്കാൻ ഒന്നാം പ്രതിക്ക് അവകാശമില്ലേ എന്നതുമായിരുന്നു പ്രധാന വിഷയം. 29.09.2004 ലെ വിധിന്യായത്തിൽ വിചാരണ കോടതി കേസ് തള്ളി, യഥാർത്ഥ വാദി HUF-ന്റെ സഹ-പാർസെനർമാരുടെ ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടിയാണ് തർക്ക ഭൂമി വാങ്ങിയതെന്ന് വ്യക്തമായ തെളിവുകൾ ഉപയോഗിച്ച് തെളിയിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടുവെന്നും, തർക്കത്തിലുള്ള സ്വത്തുക്കൾ തന്റെ പേരിൽ വിൽക്കാൻ ഒന്നാം പ്രതിക്ക് അവകാശമുണ്ടെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചു.

7. ഒന്നാം പ്രതി തന്നെ സമ്പൂർണ്ണ ഉടമയാകണമെന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നുവെന്നും അത് ഒരു ബിനാമി ഇടപാട് അല്ലെന്നും അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകൊണ്ട് വാദികളുടെ അപ്പീൽ[3] കോടതി നിരസിച്ചു. കൂടാതെ, വാദത്തിനുവേണ്ടി ബെനാമി

3 സിവിൽ സ്യൂട്ട് നമ്പർ 19-എ/2004 ൽ മണ്ട്ല (മധ്യപ്രദേശ്) ജില്ലാ ജഡ്ജി പാസാക്കിയ 26.04.2005 ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം.

2022 SCR 18 85-99

ഉടമയാണെന്ന് (ഒന്നാം വാദി വസ്തുവിന്റെ പണം നൽകിയത് പരിഗണിച്ച്) കണക്കാക്കിയാൽ പോലും, ബെനാമി ഇടപാട് (നിരോധനം) നിയമം, 1988 (ഇനി 'നിയമം' എന്ന് പറയുന്നു) വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം കേസ് നിലനിൽക്കില്ല എന്നും വിധിച്ചു. കാരണം, വസ്തു സഹ അവകാശികളുടെ പ്രയോജനത്തിനുവേണ്ടിയാണ് വാങ്ങിയതെന്ന് തെളിയിക്കാൻ വാദികൾക്ക് കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. 04.04.2013 ലെ അപവദിത വിധിന്യായത്തിൽ ഹൈക്കോടതി രണ്ടാമത്തെ അപ്പീൽ ചെലവുകൾ സഹിതം തള്ളി. കൂട്ടവകാശികളുടെ നേട്ടത്തിനായി സ്വത്ത് വാങ്ങിയതാണെന്ന് വാദികൾ തെളിയിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടുവെന്നും അതിനാൽ കേസ് നിലനിൽക്കത്തക്കതല്ലെന്നു ശരിയായി വിധിച്ചതാണെന്ന് ഹൈക്കോടതി ആവർത്തിച്ചു. ഇതിൽ തൃപ്തരല്ലാത്ത വാദികൾ പ്രത്യേക അനുമതി തേടി.

8. പൂർണ്ണതയ്ക്കായി, മമത ബായി (മൂന്നാം പ്രതി, തുടർന്നുള്ള വാങ്ങൽക്കാരി) ഒരു കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു, അത് മെറിറ്റില്ലാത്തതായി ഈ കോടതി[4] തീർപ്പാക്കി.ലക്ഷ്മി പ്രസാദിനെ ഹർജിക്കാരുടെ പട്ടികയിൽ നിന്ന് നീക്കം ചെയ്യുകയും [5] , ഒന്നാം പ്രതിയായ വിജയ് കുമാറിന് പകരം നിയമപരമായ പ്രതിനിധികളെ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.[6]. അസ്സൽ മൂന്നാം വാദി – ശ്രീമതി. സരിത (ലക്ഷ്മി പ്രസാദിന്റെ ആദ്യ മകൾ), ഹൈക്കോടതിയിൽ അപ്പീൽ പരിഗണനയിലിരിക്കെ മരിച്ചു, നിയമപരമായ പ്രതിനിധികളെയൊന്നും രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. അതിനാൽ, ഇപ്പോൾ നിലനിൽക്കുന്ന കക്ഷികൾ: ഏക ഹർജിക്കാരി – ശ്രീമതി. പുഷ്പലത (ലക്ഷ്മി പ്രസാദിന്റെ മകൾ); പ്രതി നമ്പർ 1.1–1.5 (വിജയ് കുമാറിന്റെ നിയമ പ്രതിനിധികൾ, മരിച്ച ലക്ഷ്മി പ്രസാദിന്റെ മകൻ), പ്രതി നമ്പർ 2 – രാജേന്ദ്ര കുമാർ (ലക്ഷ്മി പ്രസാദിന്റെയും യഥാർത്ഥ

4 കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 509/2015 ൽ 16.05.2018 ലെ ഉത്തരവ്.
5 27.08.2018 തീയ്യതിയിലെ ഉത്തരവ്, IA നമ്പർ 91588/2018 അനുവദിച്ചു.
6 11.05.2022 തീയ്യതിയിലെ ഉത്തരവ് , IA നമ്പർ 85600/2021 അനുവദിച്ചു.

2022 SCR 18 85-99

രണ്ടാം എതിർകക്ഷിയുടെയും മകൻ), പ്രതി നമ്പർ 3 ഉം 4 ഉം (തുടർന്നുള്ള വാങ്ങുന്നവർ), മറ്റ് തർക്കിക്കുന്ന പ്രതികൾ.

9. പ്രതികളായ രണ്ട് ആൺമക്കൾക്കും പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തവരും സ്വന്തമായി വരുമാനമില്ലാത്തവരുമാണെന്ന് ഹർജിക്കാർക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. പ്രസ്തുത സ്വത്തുക്കൾ വാങ്ങാനോ ആയത് വ്യയാനാം ചെയ്യുവാനും അവർക്ക് കഴിവില്ലായിരുന്നു. വാദികൾ സ്വത്തിന്റെ കൂട്ടവകാശികളാണെന്നും, അതിനാൽ, സ്നേഹവും വാത്സല്യവും കാരണം, സ്വത്തുക്കൾ പ്രതിയുടെ മക്കളുടെ പേരിലാണ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിരിക്കുന്നതെന്നും വാദികൾ വാദിച്ചു. പ്രതികൾ സമർപ്പിച്ച പത്രികകളിലെ സന്ദർഭങ്ങൾ ഈ വാദങ്ങളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനായി ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു – പ്രതികൾ സമർപ്പിച്ച എതിർസത്യവാങ്മൂലങ്ങളിൽ നിന്ന്, ഈ വാദങ്ങൾക്ക് പിൻബലമായി ചില സന്ദർഭങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി – പ്രതികൾ ആ സമയത്ത് പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തവരായിരുന്നു എന്ന് അവർ തന്നെ സമ്മതിക്കുന്ന ഭാഗം. കൂടാതെ, രണ്ടാം പ്രതിയായ രാജേന്ദ്ര കുമാർ വാസ്തവത്തിൽ, സിവിൽ കേസിൽ ഹർജിക്കാരന്റെ അവകാശവാദം അംഗീകരിച്ചിരുന്നു.

10. വളരെ മുൻപ് പിതാവ്, അതായത് പരേതനായ ലക്ഷ്മി പ്രസാദ്, ഹിന്ദു അവിഭക്ത കുടുംബത്തിന്റെ (HUF) പ്രയോജനത്തിനായി വാങ്ങിയ സ്വത്ത് മക്കളുടേതായി കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നാണ് ഈ കേസിന്റെ വസ്തുതകളും, സമർപ്പിച്ച വാദങ്ങളും വ്യക്തമാക്കുന്നത് എന്ന് ഹർജിക്കാരൻ – വാദി സമർപ്പിച്ചു. ഉടമസ്ഥാവകാശം HUF ന്റെ പേരിലായതിനാൽ, ആക്ടിന് കീഴിൽ, പ്രത്യക്ഷ ഉടമയെ ഉടമയായി കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് പറയാൻ ഈ കാര്യത്തിൽ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 4 (3) (എ) യെ ആശ്രയിച്ചു. രേഖാമൂലമുള്ള തെളിവുകൾ മാത്രമല്ല, ഇടപാടിന് പണം മുടക്കിയത് ആരാണ് , കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ,വില്പനയ്ക്കുശേഷമുള്ള കൈവശത്തിന്റെ സ്വഭാവം

2022 SCR 18 85-99

എന്നിവയും പരിഗണിക്കേണ്ടതാനെന്ന വള്ളിയമ്മാൾ vs. സുബ്രഹ്മണ്യം[7] എന്ന കേസിനെ ഉദ്ധരിച്ചു സമർപ്പിച്ചു. രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ട തെളിവുകളും വാദമുഖങ്ങളും വാദിയുടെ അവകാശവാദം ശരിവെക്കുന്നുവെന്ന് വാദിച്ചു. വസ്തുവിന് പണം നൽകിയതിനെക്കുറിച്ചും ആദ്യത്തെ രണ്ട് പ്രതികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കളാണെന്നതിനെക്കുറിച്ചുമുള്ള ആദ്യ വാദിയുടെ വാദം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്ന് അഭിഭാഷകൻ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. കൂടാതെ, വസ്തുവകകൾ വാങ്ങുന്നതിനുള്ള ഫണ്ടോ ഉപജീവനമാർഗമോ തന്റെ പക്കലുണ്ടെന്ന് തെളിയിക്കുന്ന ഒരു തെളിവും ഒന്നാം പ്രതി ഹാജരാക്കിയില്ല. അതുപോലെ, രണ്ടാം പ്രതി വാദികളെ പിന്തുണച്ചു, വ്യവഹാരത്തിലെ വാദങ്ങൾ സമ്മതിച്ചു; അദ്ദേഹം വാദികൾക്ക് അനുകൂലമായി മൊഴി നൽകുകയും ചെയ്തു. . ഈ സാഹചര്യങ്ങളിൽ, താഴെയുള്ള രണ്ട് കോടതികളുടെയും കണ്ടെത്തലുകൾ തെളിവുകൾക്ക് വിരുദ്ധമാണെന്ന് അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. നിയമപരമായ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് വാദികളുടെ അനുകൂലമായി ഉത്തരം നൽകണമെന്ന് വാദിക്കാൻ വിസമ്മതിച്ച ഹൈക്കോടതിക്ക് , നിയമപരമായ തെറ്റ് സംഭവിച്ചു.

11. എതിർകക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ, അപവദിത വിധി ന്യായത്തെ ന്യായീകരിക്കുകയും, ആക്റ്റിലെ വകുപ്പ് 4 (1) പ്രകാരം കേസ് നിലനിൽക്കില്ല എന്ന് കണ്ട് ഹൈക്കോടതി വിഷയം ശരിയായി വിലയിരുത്തി കേസ് തള്ളിക്കളഞ്ഞുവെന്ന് ഊന്നിപ്പറയുകയും ചെയ്തു. വസ്തുതകളുടെയും തെളിവുകളുടെയും കാര്യത്തിൽ ഒന്നാം അപ്പീൽ കോടതിയാണ് അവസാനത്തെ മധ്യസ്ഥൻ എന്നും, നിയമപരമായ ഒരു പ്രധാന ചോദ്യവും ഇല്ലാത്തതിനാൽ അതിൽ ഇടപെടരുതെന്നും അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടു.

12. ഈ കോടതി അപൂർവ്വമായി മാത്രമേ – എപ്പോഴെങ്കിലും ഒരേസമയം കണ്ടെത്തലുകളിൽ ഇടപെടാറുള്ളൂ എന്ന് കൂടി വാദിച്ചു. വ്യക്തമായ നിയമ

7 2004 സപ്ലിമെന്ററി (1) SCR 966

പിശകുകളോ അല്ലെങ്കിൽ വസ്തുതകളുടെ യുക്തിരഹിതമായ കണ്ടെത്തലുകളോ ഇല്ലെങ്കിൽ, ഭരണഘടനയുടെ അനുഛേദം 136 പ്രകാരമുള്ള വിവേചനാധികാരം , താഴെയുള്ള കോടതികളുടെ കണ്ടെത്തലുകളെ ഉദ്ദേശ്യരഹിതമാക്കുവാൻ ഉപയോഗിക്കരുത്.

വിശകലനവും നിഗമനങ്ങളും

13. ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട വാദങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, നിയമത്തിലെ പ്രസക്തമായ വ്യവസ്ഥകൾ പരിഗണിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. വകുപ്പ് 2 'ബിനാമി ഇടപാട്' എന്നത് ഒരു വ്യക്തിക്ക് മറ്റൊരു വ്യക്തി നൽകിയതോ നൽകിയതോ ആയ പ്രതിഫലത്തിനായി സ്വത്ത് കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്ന ഏതൊരു ഇടപാടിനെയും നിർവചിക്കുന്നു. വകുപ്പ് 3[8] , ഭാര്യയുടെയോ അവിവാഹിതയായ മകളുടെയോ ആനുകൂല്യത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള ഇടപാടുകൾ ഒഴികെ അത്തരം ഇടപാടുകളിൽ ഏർപ്പെടുന്നത് നിരോധിക്കുന്നു. ബിനാമി ഇടപാടുകളുടെ നിരോധനം–

വകുപ്പ് 4 ഇപ്രകാരം വായിക്കുന്നു:

8 “3. ബിനാമി ഇടപാടുകളുടെ തടയൽ

(1) യാതൊരാളും ബിനാമി ഇടപാടുകളിലേർപ്പെടാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.

(2) ഒന്നാം ഉപവ്യവസ്ഥയിലുള്ള യാതൊന്നുംതന്നെ ഒരാൾ തന്റെ ഭാര്യയുടെ പേരിലോ അവിവാഹിതയായ മകളുടെ പേരിലോ വാങ്ങുന്ന വസ്തുവിന് ബാധകമാകുന്നതല്ല. മറിച്ചു തെളിയിക്കപ്പെടാത്തിടത്തോളം പ്രസ്തുത വസ്തു വാങ്ങിയത് ഭാര്യയുടെയോ അവിവാഹിതയായ മകളുടെയോ സൗഖ്യത്തിലേക്കാണെന്നു അനുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) ബിനാമി ഇടപാടിൽ ഏർപ്പെടുന്ന ഏതൊരാളും മൂന്നു വർഷം വരെയുള്ള കാലയളവിലേക്ക് തടവിനോ പിഴയ്ക്കോ രണ്ടിനുമോ ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതാണ്.

(4) ക്രിമിനൽ നടപടി നിയമസംഹിത 1973 ൽ മറിച്ചെന്തുതന്നെയടങ്ങിയിരുന്നാലും ഈ വകുപ്പിൻ കീഴിലുള്ള ഒരു കുറ്റം ജാമ്യം ലഭിക്കേണ്ടതും നോൺ കോഗ്നിസബിളുമായിരിക്കും.”

2022 SCR 18 85-99

"4. ബിനാമി കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്ന സ്വത്ത് വീണ്ടെടുക്കാനുള്ള അവകാശത്തിന്റെ നിരോധനം–

(1) ബിനാമി കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും സ്വത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഏതെങ്കിലും അവകാശം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു കേസും, അവകാശവാദവും, നടപടിയും ആ സ്വത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ഉടമയാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന ഒരു വ്യക്തിയോ, അയാളുടെ പേരിലോ, അയാളുടെ പേരിലോ ഉണ്ടാകാൻ പാടില്ല.

(2) ബിനാമി കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും സ്വത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ, ആ സ്വത്ത് കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്ന വ്യക്തിക്കെതിരെയോ മറ്റേതെങ്കിലും വ്യക്തിക്കെതിരെയോ ആകട്ടെ, അത്തരം സ്വത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ഉടമയാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന ഒരു വ്യക്തി നടത്തുന്ന ഏതെങ്കിലും കേസിലോ, അവകാശവാദത്തിലോ, നടപടിയിലോ യാതൊരു അവകാശവാദവും അനുവദിക്കില്ല. (3) ഈ വകുപ്പിലെ ഒന്നും ബാധകമാകില്ല, -- (എ) സ്വത്ത് കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്ന വ്യക്തി ഒരു ഹിന്ദു അവിഭക്ത കുടുംബത്തിലെ ഒരു സഹപ്രവർത്തകനാണെങ്കിൽ, കുടുംബത്തിലെ സഹപ്രവർത്തകരുടെ പ്രയോജനത്തിനായി സ്വത്ത് കൈവശം വച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ; അല്ലെങ്കിൽ (ബി) സ്വത്ത് കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്ന വ്യക്തി ഒരു ട്രസ്റ്റിയോ വിശ്വാസയോഗ്യമായ ശേഷിയിൽ നിൽക്കുന്ന മറ്റൊരാളോ ആണെങ്കിൽ, അവൻ ഒരു ട്രസ്റ്റിയായിരിക്കുന്ന അല്ലെങ്കിൽ അവൻ ആ പദവിയിൽ നിൽക്കുന്ന മറ്റൊരു വ്യക്തിയുടെ പ്രയോജനത്തിനായി സ്വത്ത് കൈവശം വച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ. "
കോടതികൾ, ഒരേസമയം കണ്ടെത്തുന്നതിലൂടെ, നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 4(1) പ്രകാരം കേസ് നിരോധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് നിഗമനം

2022 SCR 18 85-99

ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, അതേസമയം സെക്ഷൻ 4(3) ലെ അപവാദം നിലവിലെ കേസിന് ബാധകമാണെന്ന് ഹർജിക്കാർ–വാദികൾ വാദിക്കുന്നു.

14. ഒന്നാം പ്രതിയായ വിജയ് കുമാർ (ഇപ്പോൾ മരിച്ചു) സമർപ്പിച്ച രേഖാമൂലമുള്ള പ്രസ്താവനയിൽ, പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തപ്പോൾ സ്യൂട്ട് സ്വത്ത് വാങ്ങിയതാണെന്ന് വ്യക്തമായ സമ്മതം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, അദ്ദേഹം അത് എങ്ങനെ വാങ്ങിയെന്ന് പരാമർശിക്കുന്നില്ല. ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്ന നിരവധി സ്വത്തുക്കൾ അദ്ദേഹം തന്റെ പേരിലും ഇളയ സഹോദരന്റെ പേരിലും വാങ്ങിയതാണെന്ന് മാത്രമാണ് അവകാശപ്പെടുന്നത്.

15. എന്നിരുന്നാലും, വിജയ്യുടെ ഇളയ സഹോദരൻ – രാജേന്ദ്ര കുമാർ (രണ്ടാം പ്രതി) വ്യവഹാര വസ്തുവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വ്യക്തമായി പറയുന്നു, "ഒന്നാം വാദി തന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിനായി മുകളിൽ പറഞ്ഞ സ്വത്ത് വാങ്ങിയിരുന്നുവെന്നും അത് സംയുക്ത സ്വത്താണെന്നും ഈ വസ്തുത നന്നായി അറിയാവുന്ന ഒന്നാം പ്രതി , (1) ആരും ഒരു ബിനാമി ഇടപാടിലും ഏർപ്പെടരുത്.

(2) ഉപവകുപ്പ് (1) ലെ ഒന്നും തന്നെ, ഭാര്യയുടെയോ അവിവാഹിതയായ മകളുടെയോ പേരിൽ ആരെങ്കിലും സ്വത്ത് വാങ്ങുന്നതിന് ബാധകമല്ല, മറിച്ച് തെളിയിക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ, പ്രസ്തുത സ്വത്ത് അവിവാഹിതയായ മകളുടെ ഭാര്യയുടെ നേട്ടത്തിനായി വാങ്ങിയതാണെന്ന് അനുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) ഏതെങ്കിലും ബിനാമി ഇടപാടിൽ ഏർപ്പെടുന്ന ഏതൊരാളും മൂന്ന് വർഷം വരെ തടവോ പിഴയോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ ശിക്ഷിക്കപ്പെടും.

(4) 1973 ലെ ക്രിമിനൽ നടപടി നിയമസംഹിതയിൽ എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞാലും , ഈ വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഒരു കുറ്റകൃത്യം തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്തതും ജാമ്യം

ലഭിക്കാവുന്നതുമാണ്." ഈ ഭൂമി ബിനാമി ആയതിന്റെ അനാവശ്യ നേട്ടം, അതേസമയം സ്വത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ഉടമ ഒന്നാം വാദിക്കാണ്". മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, നടപടിക്രമങ്ങളിൽ പിതാവിന്റെ നിലപാടും സഹോദരിമാരുടെ നിലപാടും അദ്ദേഹം ശരിവയ്ക്കുകയും പരാതി വാദങ്ങൾ സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്റെ മുഖ്യ പരിശോധനയിൽ, സ്വത്തുക്കൾ പിതാവിന്റെ വ്യക്തിഗത വരുമാനത്തിൽ നിന്ന് തന്റെ കുട്ടികളുടെ ക്ഷേമം, വിദ്യാഭ്യാസം, പരിപാലനം, ആവശ്യമായ ക്രമീകരണങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി വാങ്ങിയതാണെന്ന് അദ്ദേഹം ആവർത്തിച്ചു.

16. ലക്ഷ്മി പ്രസാദ് തന്റെ പ്രഥമ വിസ്താരത്തിൽ, 1960 ൽ തന്റെ ആദ്യ മകൻ വിജയ് കുമാറിന്റെ പേരിൽ, ഹിന്ദുമത വിശ്വാസികളുടെ ആനുകൂല്യത്തിനായി സ്യൂട്ട് പ്രോപ്പർട്ടി വാങ്ങിയതായി വാദിച്ചു – അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് 13–14 വയസ്സായിരുന്നു. അതുപോലെ, രണ്ടാമത്തെ സ്വത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ, വിജയ് കുമാറിന് 17–18 വയസ്സും രാജേന്ദ്ര കുമാറിന് 6–7 വയസ്സും പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് വാദിച്ചു. മുഖഭാവത്തിൽ പൊരുത്തക്കേടുണ്ടെങ്കിലും (രണ്ട് ആൺമക്കളുടെയും പ്രായവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, രണ്ട് ഇടപാടുകളും 6 വർഷത്തെ വ്യത്യാസമുള്ളതിനാൽ), സ്വത്തുക്കൾ വാങ്ങിയ ഘട്ടത്തിൽ രണ്ട് ആൺമക്കളും പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തവരായിരുന്നു എന്നത് വ്യക്തമായിരുന്നു. ലക്ഷ്മി പ്രസാദിനോട് ക്രോസ് വിസ്താരത്തിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മായിയപ്പന്മാർ (അതായത്, വിജയ് കുമാറിന്റെ മാതൃ മുത്തശ്ശിമാർ) സ്വത്ത് വാങ്ങാൻ വിജയ്ക്ക് പണം കടം കൊടുത്തിരുന്നോ എന്ന് ചോദിച്ചു – അദ്ദേഹം അത് നിഷേധിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, വിജയ് കുമാറിന്റെ സ്വന്തം രേഖാമൂലമുള്ള വാദങ്ങളിൽ അത്തരമൊരു വാദം (മുത്തശ്ശിമാർ ധനസഹായം നൽകിയതിന്) സ്ഥിരീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്നത് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

2022 SCR 18 85-99

17. പ്രതികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, രണ്ടാം പ്രതി, അതായത്, രാജേന്ദ്ര കുമാർ, രേഖാമൂലമുള്ള പ്രസ്താവനയിൽ അവകാശവാദം സമ്മതിച്ചു, വാദി സ്വത്തിന്റെ ഉടമയാണെന്ന് അസന്ദിഗ്ധമായി പ്രസ്താവിച്ചു, കൂടാതെ ഒന്നാം പ്രതി സ്വത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷ ഉടമയായി തന്നെ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്തതിൽ നിന്ന് അനാവശ്യ നേട്ടം കൊയ്യാൻ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു.

18. ഒന്നാം പ്രതി (വിജയ് കുമാർ) സ്വത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ ഉടമയാണെന്ന് വാദിക്കുന്നതിന് തെളിവായി ഒന്നും തന്നെയില്ല. വിജയ് കുമാറിന് എന്തെങ്കിലും വരുമാന സ്രോതസ്സുണ്ടെന്നോ, പിതാവിൽ നിന്ന് അകന്ന് താമസിക്കുന്നുണ്ടെന്നോ, അദ്ദേഹത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നില്ലെന്നോ തെളിയിക്കുന്ന ഒരു തെളിവും വിചാരണയും ഒന്നാം അപ്പീൽ കോടതിയും ആശ്രയിച്ചിട്ടില്ല. വിജയ്യുടെ മാതൃ മുത്തശ്ശിമാരാണ് പണം കടം കൊടുത്തതെന്ന നേരിയ സൂചന വാദി നിഷേധിച്ചു; ആ നിർദ്ദേശത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന ഒരു പ്രതിഭാഗം സാക്ഷിയെയും പരിശോധിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് തോന്നുന്നു.

19. ഈ വസ്തുതാപരമായ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 4(3)(a) യെയും നിയമപ്രകാരമുള്ള ബിനാമി ഇടപാടുകൾ നിരോധിക്കുന്നതിന് അത് നൽകുന്ന അപവാദത്തെയും ഹർജിക്കാരൻ ആശ്രയിക്കുന്നത് പുനഃപരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

20. സിവിൽ നടപടി നിയമസംഹിത വകുപ്പ് 100 പ്രകാരം, ഹൈക്കോടതിയുടെ രണ്ടാമത്തെ അപ്പീലിൽ ഈ വിഷയം പരിഗണിക്കുന്നത് നിയമത്തിന്റെ ഗണ്യമായ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഹൈക്കോടതിക്ക് തെളിവുകളോ വസ്തുതാപരമായ കാര്യങ്ങളോ വീണ്ടും വിലയിരുത്താൻ കഴിയില്ലെന്ന് ഈ കോടതിയുടെ നിരവധി വിധികളിൽ

ആവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹൈക്കോടതി രണ്ട് പ്രധാന നിയമ ചോദ്യങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞു – ഒന്നാമതായി, വിചാരണ കോടതിയുടെ കണ്ടെത്തലുകളും ഉത്തരവുകളും സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിൽ കീഴ് അപ്പീൽ കോടതി തെറ്റ് ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ; രണ്ടാമതായി, വാദികൾ ഫയൽ ചെയ്ത കേസ് നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 4 പ്രകാരം നിരോധിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന് വിധിക്കുന്നതിൽ നിയമത്തിലെ ഒരു പിശക് ഉണ്ടായിരുന്നോ. രാജ്ഗോപാൽ റെഡ്ഡി vs. പത്മിനി ചന്ദ്രശേഖർ[9] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ തീരുമാനത്തെ ആശ്രയിച്ച്, നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 4 പ്രകാരം കേസ് നിരോധിച്ചതായി ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചു, കാരണം അത് ഒന്നാം അപ്പീൽ കോടതി സ്ഥിരീകരിച്ച വസ്തുതകൾക്ക് നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ബാധകമാക്കി – അതായത്, HUF അംഗങ്ങളുടെ നേട്ടത്തിനായി സ്യൂട്ട് സ്വത്ത് വാങ്ങിയിട്ടില്ല.

21. ഒരു സ്വത്തോ ഒരുകൂട്ടം സ്വത്തുക്കളോ ബിനാമി ആണെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന കേസുകളിൽ കോടതിയുടെ സമീപനം, മുൻകാല വിധിന്യായങ്ങൾ പരിഗണിച്ച ശേഷം, ബിനാപാനി പോൾ v. പ്രതിമ ഘോഷ്–ൽ[10] വിശദീകരിച്ചു, അവിടെ ഈ കോടതി വള്ളിയമ്മാൾ v. സുബ്രഹ്മണ്യൻ നിന്നുള്ള പ്രസക്ത ഭാഗങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു (മേൽ പരാമർശം):

> "47. ഇടപാടിന്റെ ബിനാമി സ്വഭാവം സംബന്ധിച്ച തെളിവിന്റെ ബാധ്യതയും പ്രതിയുടെ മേലായിരുന്നു. ഈ വിഷയത്തിന്റെ ഈ വശം ഈ കോടതി വള്ളിയമ്മാൾ (ഡി) എൽആർഎസ്. v. സുബ്രഹ്മണ്യവും മറ്റുള്ളവരും [(2004) 7 എസ്സിസി 233] എന്ന കേസിൽ പരിഗണിച്ചിട്ടുണ്ട്, അതിൽ ഈ കോടതിയുടെ ഡിവിഷൻ ബെഞ്ച് ഇങ്ങനെ വിധിച്ചു:

9 (1995) 2 SCC 630
10 (2007) 6 SCC 100

2022 SCR 18 85-99

"13. ഒരു പ്രത്യേക വിൽപ്പന ബിനാമിയാണെന്ന് തെളിയിക്കേണ്ട ബാധ്യത ഇടപാട് ബിനാമിയാണെന്ന് ആരോപിക്കുന്ന വ്യക്തിയിലാണെന്ന് ഈ കോടതി നിരവധി വിധിന്യായങ്ങളിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു ബിനാമി ഇടപാടിന്റെ സാരാംശം ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷിയുടെയോ കക്ഷികളുടെയോ ഉദ്ദേശ്യമാണ്, പലപ്പോഴും, അത്തരം ഉദ്ദേശ്യം എളുപ്പത്തിൽ തുളച്ചുകയറാൻ കഴിയാത്ത കട്ടിയുള്ള ഒരു മൂടുപടത്തിൽ മൂടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അത്തരം ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഇടപാട് തന്റെ മേൽ ചുമത്തുന്ന ഗുരുതരമായ ബാധ്യതയുടെ ഏതെങ്കിലും ഭാഗത്തിന്റെ ബിനാമിയാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന വ്യക്തിയെ ഒഴിവാക്കുന്നില്ല, തെളിവിന് പകരമായി വെറും അനുമാനങ്ങളോ അനുമാനങ്ങളോ സ്വീകരിക്കുന്നതിനെ ന്യായീകരിക്കുന്നില്ല. ജയദയാൽ പോദ്ദാർ v. ബീബി ഹസ്ര [(1974) 1 SCC 3], കൃഷ്ണാനന്ദ് അഗ്നിഹോത്രി v. സംസ്ഥാനം of MP [(1977) 1 SCC 816 : 1977 SCC (Cri) 190], താക്കുർ ഭീം സിംഗ് v. താക്കുർ കാൻ സിംഗ് [(1980) 3 SCC 72], പ്രതാപ് സിംഗ് v. സരോജിനി ദേവി [1994 Supp (1) SCC 734], വ്രജ്‌ലാൽ ജെ. ഗണത്ര v. പുരുഷോത്തം എസ്. ഷായുടെ അവകാശികൾ [(1996) 4 SCC 490] എന്നീ കേസുകളിലെ പരാമർശങ്ങൾ പരിഗണിക്കുക. മുകളിൽ പരാമർശിച്ച വിധിന്യായങ്ങളിൽ , ഒരു പ്രത്യേക വിൽപ്പന ബിനാമിയാണോ അല്ലയോ എന്ന ചോദ്യം പ്രധാനമായും വസ്തുതയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണെന്നും, ചോദ്യം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളിലും ഒരേപോലെ ബാധകമായ കേവല സൂത്രവാക്യങ്ങളോ ആസിഡ് പരിശോധനയോ നടത്താൻ കഴിയില്ലെന്നും വിധിന്യായങ്ങളിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ പറഞ്ഞതിനുശേഷം, ഇടപാടിന്റെ സ്വഭാവം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള

2022 SCR 18 85-99

ഒരു മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശമായി എടുക്കാവുന്ന ഇനിപ്പറയുന്ന ആറ് സാഹചര്യങ്ങൾ ഈ കോടതി വിശദീകരിച്ചു:

(1) വാങ്ങൽ പണം വന്ന ഉറവിടം;

(2) വാങ്ങിയതിനുശേഷം വസ്തുവിന്റെ സ്വഭാവവും കൈവശാവകാശവും;

(3) ഇടപാടിന് ബിനാമി നിറം നൽകുന്നതിനുള്ള ഉദ്ദേശ്യം, എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ;

(4) കക്ഷികളുടെ നിലപാടും അവകാശവാദിയും ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന ബിനാമിദാറും തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും, എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ;

(5) വിൽപ്പനയ്ക്ക് ശേഷമുള്ള ഉടമസ്ഥാവകാശ രേഖകളുടെ കസ്റ്റഡി;

(6) വിൽപ്പനയ്ക്ക് ശേഷമുള്ള സ്വത്ത് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികളുടെ പെരുമാറ്റം. (ജയ്ദയാൽ പോദ്ദാർ v. ബീബി ഹസ്ര [(1974) 1 SCC 3], SCC പേജ് 7, ഖണ്ഡിക

14. മുകളിൽ പറഞ്ഞ സൂചകങ്ങൾ സമഗ്രമല്ല, ഓരോ കേസിലെയും വസ്തുതകൾക്കനുസരിച്ച് അവയുടെ ഫലപ്രാപ്തി വ്യത്യാസപ്പെടുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, വാങ്ങൽ പണം എവിടെ നിന്ന് വന്നു, ബിനാമി സ്വത്ത് വാങ്ങിയതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം എന്നിവയാണ് ഒരു വ്യക്തിയുടെ പേരിൽ നടക്കുന്ന വിൽപ്പന യഥാർത്ഥത്തിൽ മറ്റൊരാളുടെ നേട്ടത്തിനുവേണ്ടിയാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട പരിശോധനകൾ. മുകളിൽ പറഞ്ഞ രണ്ട്

2022 SCR 18 85-99

സൂചകങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിലവിലെ ഇടപാട് ഞങ്ങൾ പരിശോധിക്കും.

*** *** ***

18. കക്ഷികളുടെ ഉദ്ദേശ്യമാണ് ബിനാമി ഇടപാടിന്റെ കാതൽ എന്ന് വ്യക്തമായി ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്, ബിനാമി സിദ്ധാന്തം ഉപയോഗിച്ച് പണം നൽകിയതായിരിക്കണം. രാമയി അമ്മാളിന്റെ പേരിൽ സ്വത്ത് വാങ്ങിയതിന് യഥാർത്ഥ വാദിക്ക് ഒരു ന്യായീകരണവുമില്ലെന്ന് തെളിവുകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. അദ്ദേഹം നൽകിയ കാരണം ഒട്ടും സ്വീകാര്യമല്ല. പണത്തിന്റെ ഉറവിടം വാദിക്ക് കണ്ടെത്താനായിട്ടില്ല. പരാതിയിൽ പേരുള്ള ആരെയും അല്ലെങ്കിൽ മറ്റാരെയും സാക്ഷിയായി വിസ്തരിച്ചിട്ടില്ല. ബന്ധപ്പെട്ട സാക്ഷികളെ വിസ്തരിക്കാൻ വാദിക്ക് കഴിയാത്തത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കേസ് പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുന്നു. ”

22. നിയമപരമായി, ഒരു സ്വത്ത് ബിനാമി ആണെന്നും അത് യഥാർത്ഥ ഉടമയുടെ പേരിൽ നാമമാത്രമായി കൈവശം വച്ചിരിക്കുകയാണെന്നും ആരോപിക്കുന്നയാൾ – വകുപ്പ് 4 (3) പ്രകാരം അപവാദമാകുന്ന കേസുകളിൽ – ആ വസ്തുത തെളിയിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാരംഭ ഭാരം മാറ്റിസ്ഥാപിക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്ന തത്വം. അത്തരം തെളിവുകൾ തെളിവുകൾ വഴിയോ സാഹചര്യങ്ങൾ വഴിയോ ആകാം. മാർസെൽ മാർട്ടിൻസ് v. എം. പ്രിന്റർ[11] എന്ന കേസിൽ ഈ വസ്തുത ഈ കോടതി കൊണ്ടുവന്നു . ആ സാഹചര്യത്തിൽ, ഒരു സഹോദരന്റെ മരണശേഷം (സ്വത്തിൽ വാടകക്കാരനായി) താൽപ്പര്യമുള്ള വ്യക്തി ഒരു വിൽപത്രത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ, അവരുടെ സഹോദരങ്ങളിൽ ഒരാൾക്ക് അനുകൂലമായി അവകാശങ്ങൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നത് മറ്റ് അവകാശികളെ ഒഴിവാക്കാൻ പ്രവർത്തിക്കുമോ എന്നതായിരുന്നു പ്രശ്നം. ഒരു

11 (2012) 5 SCC 342

2022 SCR 18 85-99

മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ ആവശ്യകത നിറവേറ്റുന്നതിനാണ് കൈമാറ്റം നടത്തിയതെന്നും, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 4 (3) (എ) പ്രകാരം, സഹോദരങ്ങളുടെ പേരിൽ, ഒരു വിശ്വാസത്തിലധിഷ്ഠിതമായ ശേഷിയിൽ, സ്വത്ത് പേരിൽ കൂട്ടിയയാൾ കൈവശം വച്ചിരിക്കുകയാണെന്നും കോടതി വിധിച്ചു:

> "22. "വിശ്വാസത്തിലധിഷ്ഠിതമായ ബന്ധം" എന്ന പ്രയോഗത്തിന് കൃത്യമായ നിർവചനം നൽകാൻ കഴിയില്ലെങ്കിലും, ഒരു ട്രസ്റ്റിയും ട്രസ്റ്റിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിന് സമാനമായ ഒരു ബന്ധത്തെ ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു എന്നത് വ്യക്തമാണ്. ഒരു വശത്ത് ആത്മവിശ്വാസത്തിലും മറുവശത്ത് നല്ല വിശ്വാസത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ നിലപാടുകളിൽ കക്ഷികളെ സ്ഥാപിക്കുന്നത് പോലുള്ള എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളിലേക്കും ഇത് വ്യാപിക്കുന്നതിനാൽ, ഈ പ്രയോഗം അതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തിൽ വിശാലമാണ്.

23. ഒരു ബന്ധം വിശ്വാസത്തിലോ വിശ്വാസത്തിലോ അധിഷ്ഠിതമാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ, അവ ഒരു വിശ്വാസപരമായ ശേഷിയിൽ നിലകൊള്ളുന്നുണ്ടോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് പ്രസക്തമാണ്, കോടതി ചോദ്യം ഉയരുന്ന വസ്തുതാപരമായ സന്ദർഭം പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്, കാരണം ഒരു പ്രത്യേക കേസിൽ ഒരു വിശ്വാസപരമായ ബന്ധത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിനെയോ അല്ലാതെയോ നിർണ്ണയിക്കാൻ കഴിയുന്നത് വസ്തുതാപരമായ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്. അത് പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞാൽ, വാദികളും പ്രതികളും തമ്മിൽ താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ അപ്പീലന്റ് ഒരു വിശ്വാസപരമായ ശേഷിയിലാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കാൻ നമുക്ക് ഈ കേസിന്റെ വസ്തുതകളിലേക്ക് ഒരിക്കൽ കൂടി തിരിയാം.

2022 SCR 18 85-99

24. നിലവിലുള്ള പ്രശ്നവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രഥമവും പ്രധാനവുമായ സാഹചര്യം, തർക്കത്തിലുള്ള സ്വത്ത് കോടതിയുടെ മുമ്പിലുള്ള കക്ഷികളുടെ അമ്മയായ ശ്രീമതി സ്റ്റെല്ല മാർട്ടിൻസ് പാട്ടത്തിനെടുത്തതാണ് എന്നതാണ്. അവരുടെ മരണസമയത്ത് അവർ ഒരു വിൽപത്രവും അവശേഷിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല, അല്ലെങ്കിൽ കേസിൽ അവർ കൈവശം വച്ചിരുന്ന വാടകാവകാശം അപ്പീൽവാദിക്ക്, ഈ അപ്പീലിൽ പ്രതികളായഭർത്താവ്, സി.എഫ്. മാർട്ടിൻസ്,പെൺമക്കൾ,അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടുപേർക്കും കൈമാറണമെന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നുവെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്ന മറ്റ് തെളിവുകളൊന്നുമില്ല എന്നത് പൊതുവായ ഒരു വസ്തുതയാണ്. സാധാരണഗതിയിൽ, വാടകക്കാരന്റെ മരണശേഷം, മരണപ്പെട്ടയാളുടെ ഭർത്താവും കുട്ടികളും (ഈ അപ്പീലിലെ കക്ഷികൾ) ഉൾപ്പെടുന്ന നിയമപരമായ അവകാശികൾക്ക് വാടക അവകാശങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം. എന്നിരുന്നാലും, സ്വത്ത് 11 (2012) 5 SCC 342 എന്ന പേരിൽ കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടതിന്റെ കാരണം. അപ്പീൽ വാദിയുടെ വാദം, വാടക അവകാശങ്ങളിൽ വിജയിച്ചേക്കാവുന്ന നിരവധി വ്യക്തികളുടെ പേരിൽ അത്തരമൊരു കൈമാറ്റം നടത്താൻ കോർപ്പറേഷൻ ആഗ്രഹിച്ചു എന്നതാണ്. വാദികളുടെ പ്രതികൾ വാദത്തിന്റെ 7–ാം ഖണ്ഡികയിൽ അതിനുള്ള ഒരു പ്രത്യേക വാദം നടത്തി, അപ്പീൽവാദി സമർപ്പിച്ച പത്രികയിൽ അത് തർക്കിച്ചില്ല. അതിനാൽ, അപ്പീൽ വാദിക്ക് അനുകൂലമായി അവകാശങ്ങൾ കൈമാറ്റം ചെയ്തത് മറ്റുള്ളവർ അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ചതുകൊണ്ടല്ല, മറിച്ച് പിന്നീടുള്ള ഘട്ടത്തിൽ സ്വത്തിന്റെ അവകാശങ്ങളും കടമകളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിലെ നടപടിക്രമപരമായ സങ്കീർണതകൾ ഒഴിവാക്കാൻ വ്യക്തിക്ക് അനുകൂലമായിരിക്കണമെന്ന് കോർപ്പറേഷൻ ആവശ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നത് ന്യായമാണ്. മരണപ്പെട്ട വാടകക്കാരന്റെ മറ്റ് നിയമപരമായ പ്രതിനിധികൾ സ്വത്തിൽ അവരുടെ വാടക അവകാശങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നും അല്ലെങ്കിൽ താമസക്കാർക്ക് സ്വത്ത്

വിൽക്കാൻ കോർപ്പറേഷൻ തീരുമാനിച്ചതിന്റെ ഫലമായി മരണപ്പെട്ട വാടകക്കാരന്റെ നിയമപരമായ അവകാശികളായി അവർക്ക് ലഭിക്കുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നും അനുമാനിക്കുന്നത് ഒരുപോലെ ന്യായമാണ്. കേസ് സ്വത്ത് ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനായി നൽകിയ വിൽപ്പന വിലയിലേക്ക് കക്ഷികൾ സംഭാവനകൾ നൽകിയിരുന്നു എന്ന വസ്തുത ആ നിഗമനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നു, അപ്പീൽവാദിക്കു അനുകൂലമായി സ്വത്ത് വിട്ടുകൊടുക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അവർ അതു ചെയ്യുമായിരുന്നില്ല. മുകളിൽ പറഞ്ഞവയ്ക്ക് പുറമേ, കക്ഷികൾ പരസ്പരം അടുത്ത ബന്ധമുള്ളവരായിരുന്നു എന്ന വസ്തുതയും കൂടി ചേർത്തിരിക്കുന്നു, പ്രതി–അപ്പീൽവാദി തന്റെ സഹോദരങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച്, അവരുടെ സംഭാവനയും അവരുടെ പിതാവ് നൽകിയ സംഭാവനയും കാരണം സ്വത്തിലും അതിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലും താൽപര്യം തെളിയിക്കുന്നത് തുടർന്നു എന്ന വാദികളുടെ വാദത്തിന് ഗണ്യമായ പിൻബലം നൽകുന്നു. ഈ കേസിന്റെ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും പരിഗണിച്ച്, അപ്പീലുകാരനിൽ വിശ്വാസവും ആശ്രയവും അർപ്പിച്ചത് അസാധാരണമോ അസ്വാഭാവികമോ ആയിരുന്നില്ല. പ്രത്യേകിച്ചും, കേസ് വസ്തുവിന്റെ കൈവശാവകാശം വാദികൾക്ക് തുടർന്നും ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ, നിയമപരമായും സമാനമായ ന്യായവാദമനുസരിച്ചും, അവർ അപ്പീലുകാരന്റെ പ്രയോജനത്തിനായി അത് കൈവശം വെച്ചിരിക്കുന്നതായി കണക്കാക്കപ്പെടും. അതുപോലെതന്നെ അപ്പീലുകാരൻ വാദികളുടെ പ്രയോജനത്തിനായി ആ വസ്തുവിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം കൈവശം വെച്ചിരിക്കുന്നതായും കണക്കാക്കാം.

25. കക്ഷികളുടെ പിതാവായ പരേതനായ ശ്രീ സി.എഫ്. മാർട്ടിൻസ് നൽകിയ ഗണ്യമായ തുകയുടെ വെളിച്ചത്തിൽ, മേൽപ്പറഞ്ഞ സാഹചര്യങ്ങളുടെ സഞ്ചിത പ്രഭാവം, അപ്പീലന്റിനെ പറഞ്ഞ നാല് വ്യക്തികളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ

ഒരു വിശ്വാസത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ബന്ധം നിർമിക്കുന്നു . അങ്ങനെയെങ്കിൽ, വകുപ്പ് 4 ലെ ഉപവകുപ്പ് 3(ബി) പ്രകാരം വരുന്നതിനാൽ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 4 ന്റെ ദോഷത്തിൽ നിന്ന് ഇടപാട് പൂർണ്ണമായും സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, അപ്പീൽ വാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചതുപോലെ, പ്രതികൾ ഫയൽ ചെയ്ത കേസ് ആക്ട് തടഞ്ഞിട്ടില്ല.

23. ഈ കേസിൽ, തെളിവുകളുടെയും വാദങ്ങളുടെയും വിശകലനത്തിൽ, ഒന്നാം വാദി ലക്ഷ്മി പ്രസാദ് തന്റെ കുട്ടികളുടെ പരിപാലനത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുമായി സ്വത്തുക്കൾ വാങ്ങിയതാണെന്ന് സ്ഥിരീകരിച്ചുവെന്നും; ഒരു കരാറുകാരൻ എന്ന നിലയിൽ തന്റെ വരുമാനത്തിൽ നിന്ന് ₹7,00,000/- ചെലവഴിച്ച് അദ്ദേഹം ഒരു ഇരുനില കെട്ടിടം നിർമ്മിച്ചുവെന്നും, സ്വത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥത തന്റെ കൈവശമാണെന്നും വ്യക്തമാകും. രണ്ട് ആൺമക്കളും (അതായത്, ഉടമസ്ഥരെന്ന് പറയപ്പെടുന്നവർ) പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തവരാണെന്നും, വാങ്ങുന്ന സമയത്ത് അവർക്ക് വരുമാന സ്രോതസ്സില്ലെന്നും അദ്ദേഹം ഉറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. ഒന്നാം പ്രതി (വിജയ് കുമാർ) പൊതുവെ ഈ ആരോപണങ്ങൾ നിഷേധിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, സ്വത്തുക്കൾ വാങ്ങുന്ന സമയത്ത് താൻ പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത ആളായിരുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം നിഷേധിച്ചില്ല; ഏതെങ്കിലും വരുമാന സ്രോതസ്സിന്റെ അധിക വാദം അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചില്ല, അല്ലെങ്കിൽ സ്വത്ത് വാങ്ങാൻ ആരെങ്കിലും പണം കടം കൊടുത്തിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. രണ്ടാം പ്രതി (രാജേന്ദ്ര കുമാർ), ആരോപണങ്ങൾ സമ്മതിച്ചു, പിതാവിന് അനുകൂലമായി മൊഴി നൽകി. ഒന്നാം പ്രതി തൊഴിൽരഹിതനാണെന്നും പിതാവിനെ ആക്രമിച്ചുവെന്നും അദ്ദേഹം ആരോപിച്ചു.

24. വാദിയായ ലക്ഷ്മൺ പ്രസാദ് സ്വയം വിസ്തരിക്കപ്പെടുകയും, തന്റെ മക്കളുടെ പേരിൽ സ്വത്ത് വാങ്ങിയതായും, അത് മുഴുവൻ തന്റെ കൈവശം

തന്നെയാണെന്നും മൊഴി നൽകി. വ്യവഹാര സ്വത്ത് താൻ പാട്ടത്തിന് നൽകിയെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു – എതിർ വിസ്താരത്തിൽ ഒരു സ്വതന്ത്ര സാക്ഷി ഇതിന് പിന്തുണ നൽകി, 1972 ൽ പ്രതിമാസം ₹40 വാടകയ്ക്ക് സ്വത്ത് താൻ എടുത്തതായും, വാടക ലക്ഷ്മൺ പ്രസാദിന് നൽകിയതായും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

25. ഒന്നാം പ്രതിയും, തുടർന്നുള്ള വാങ്ങലുകാരായി അദ്ദേഹം മുഖേന അവകാശവാദം ഉന്നയിച്ചവരും, അദ്ദേഹം ലക്ഷ്മി പ്രസാദിന്റെ ആശ്രിതനും സ്വത്തുക്കൾ ഏറ്റെടുക്കുന്ന സമയത്ത് പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തവനുമായിരുന്നു എന്ന വസ്തുത ഒഴികെ ഒന്നാം പ്രതിക്ക് സ്വത്ത് വാങ്ങാൻ മാർഗമോ വരുമാന സ്രോതസ്സോ ഉണ്ടെന്ന് കാണിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു തെളിവും നൽകിയില്ല. കൂടാതെ, ഒന്നാം പ്രതി പരസ്പരവിരുദ്ധമായ വാദങ്ങളും ഉന്നയിച്ചു – പ്രതികൂല കൈവശാവകാശത്തിലൂടെ അവകാശം നേടിയെന്ന് ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന സ്വത്തിന്റെ ഉടമ താനാണെന്ന് വാദിച്ചതിന് പുറമെ, തെളിവെടുപ്പിനിടെ അദ്ദേഹം ഈ വാദത്തെ പിന്തുണച്ചില്ല. ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കേസിന് ദോഷകരമായിരുന്നു : കൂടാതെ, തന്റെ പിതാവിനെതിരെ കൈവശാവകാശം അവകാശപ്പെട്ട തീയതിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദാംശങ്ങളൊന്നും പത്രികയിൽഇല്ലായിരുന്നു.

26. ഈ ഘടകങ്ങളുടെയും, ഒരു ബിനാമി ഉടമയ്ക്കെതിരായ ഒരു അവകാശവാദം തെളിയിക്കപ്പെടാൻ സാധ്യതയുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ വിശദീകരിച്ച ഈ കോടതി പ്രഖ്യാപിച്ച നിയമത്തിന്റെയും വെളിച്ചത്തിൽ, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 4(3)(a) പ്രകാരം , വിചാരണ കോടതിയും ഒന്നാം അപ്പീൽ കോടതിയും എടുത്ത നിഗമനങ്ങൾ, രേഖയിലുള്ള തെളിവുകൾ കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, വ്യക്തമായി തെറ്റാണ്. ഈ കോടതിയുടെ

അഭിപ്രായത്തിൽ, നിയമത്തിലെ ശരിയായ നിലപാട് ശ്രദ്ധിക്കാത്തതിൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് തെറ്റുപറ്റി.

27. അനുഛേദം 136 പ്രകാരം ഈ കോടതിയുടെ അധികാരപരിധിയുടെ വിവേചനാധികാര സ്വഭാവം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ , കോടതി ഒരേസമയം കണ്ടെത്തലുകളിൽ ഇടപെടുന്നത് വളരെ അപൂർവമാണെന്ന് പ്രതികൾ എടുത്തുകാണിക്കുന്നത് ശരിയാണ്. എന്നിരുന്നാലും, അധികാരപരിധി വിശാലമാണെന്ന് ആവർത്തിച്ച് ഊന്നിപ്പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്, കൂടാതെ അസാധാരണമായ കേസുകളിൽ ഇടപെടൽ ആവശ്യമാണ്. കളക്ടർ സിംഗ് v. എൽ എം എൽ ലിമിറ്റഡ് [12] എന്ന കേസിൽ ഇത് ഇങ്ങനെ വിധിച്ചു:

> "9. ഭരണഘടനയുടെ അനുഛേദം 136 പ്രകാരമുള്ള അധികാരപരിധി അസാധാരണമാണ്, കൂടാതെ താഴെയുള്ള കോടതികൾ രേഖപ്പെടുത്തിയ വസ്തുതകളുടെ ഒരേസമയം കണ്ടെത്തലുകളിൽ ഇടപെടുന്നത് അസാധാരണമായ കേസുകളിൽ മാത്രമേ അനുവദനീയമാകൂ, തീർച്ചയായും അങ്ങനെയല്ല. തെളിവുകളുടെ വിലയിരുത്തൽ പൂർണ്ണമായും തൃപ്തികരമല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തിയാൽ അല്ലെങ്കിൽ അതിൽ നിന്ന് എടുത്ത നിഗമനം സ്വഭാവത്തിൽ വികലമാണെങ്കിൽ, ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 136 പ്രകാരമുള്ള അധികാരപരിധി വിനിയോഗിക്കുമ്പോൾ , കേസിൽ പൂർണ്ണ നീതി നടപ്പാക്കുന്നതിന് ഒരേസമയം കണ്ടെത്തലുകളിൽ ഈ കോടതിക്ക് ഇടപെടാൻ കഴിയും. കേസിന്റെ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, ഹൈക്കോടതി സ്ഥിരീകരിച്ച പിരിച്ചുവിടൽ ശിക്ഷ ശരിവയ്ക്കുന്ന ലേബർ കോടതിയുടെ നിഗമനത്തിൽ

12 (2015) 2 SCC 410

ഇടപെടുന്നത് ഭരണഘടനയുടെ അനുഛേദം 136 പ്രകാരമുള്ള അധികാരപരിധി വിനിയോഗിക്കുന്നതിന് ഉചിതമായ കേസാണ്."

28. അതുപോലെ, നിസാം v. രാജസ്ഥാൻ സംസ്ഥാനം [13] എന്ന കേസിൽ കോടതി ഇങ്ങനെ വിധിച്ചു:

"20. സാധാരണയായി, ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ അനുഛേദം 136 പ്രകാരമുള്ള അധികാരങ്ങൾ, താഴെയുള്ള കോടതികൾ രേഖപ്പെടുത്തിയ സമകാലിക കണ്ടെത്തലുകൾ എന്നിവ വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ ഈ കോടതി ഇടപെടില്ല. എന്നാൽ കാര്യമായ വശങ്ങൾ പരിഗണിക്കപ്പെടാത്തതും നീതിയുടെ ലംഘനത്തിന് കാരണമായ രേഖയിലുള്ള തെളിവുകളിൽ നിന്ന് കോടതിയുടെ കണ്ടെത്തലുകൾ പിന്തുണയ്ക്കാൻ കഴിയാത്തതും എവിടെയാണെങ്കിലും, ഈ കോടതി തീർച്ചയായും ഇടപെടും."

29. ഈ കോടതിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഈ കേസിന്റെ സാഹചര്യങ്ങൾ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് ഹൈക്കോടതി വീഴ്ച വരുത്തി , ആദ്യ വാദിയുടെ ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് സ്വത്തുക്കൾ വാങ്ങിയതാണെന്നും, ആൺമക്കൾ പ്രായപൂർത്തിയാകാത്തവരാണെന്നും, വരുമാന സ്രോതസ്സില്ലെന്നും തെളിയിച്ചു. എല്ലാ നടപടിക്രമങ്ങളിലും രണ്ടാം പ്രതിയുടെ നിലപാട്, സ്വത്തുക്കൾ ആദ്യ വാദിയുടേതാണെന്നായിരുന്നു; മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, അദ്ദേഹം കേസ് വാദത്തിൽ സമ്മതിച്ചു. വാടക നൽകിയ വാടകക്കാരുടെ വാസ്തവികമായ തെളിവുകൾ നിരത്തി, സ്വത്ത് തന്റെ കൈവശമുണ്ടെന്ന് വാദി തെളിയിച്ചു. ഈ

13 (2016) 1 SCC 550

സാഹചര്യങ്ങളിൽ, ബിനാപാനി പോൾ, വള്ളിയമ്മാൾ (മേൽപറഞ്ഞ) എന്നീ കേസുകളിലെ വിധിന്യായങ്ങൾ പ്രകാരം, നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 4 (3) (a) ന്റെ അർത്ഥത്തിൽ ബിനാമി ഉടമസ്ഥാവകാശം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ ആദ്യ വാദിയും തൃപ്തിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

30. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാരണങ്ങളാൽ, അപ്പീൽ അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ കേസ് പൂർണ്ണമായും തീർപ്പാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ചെലവുകൾ സംബന്ധിച്ച് ഒരു ഉത്തരവുമുണ്ടാകില്ല.

ദിവ്യ പാണ്ഡേയും അനുരാഗ് ഭാസ്കറും അപ്പീൽ അനുവദിച്ചു.

(സഹായിച്ചത് :അദ്നാൻ ഖാൻ , LCRA)